



Varsinais-Suomen hyvinvointialueneuvottelu

Aika: pe 22.11.2024 klo 12.00-15.02

Paikka: Helsinki, VM kh Jakovara & Teams

Alueen edustajat paikalla:

Tarmo Martikainen	hyvinvointialuejohtaja
Sanna Vauranoja	aluehallituksen pj.
Antti Parpo	järjestämisjohtaja
Mikko Pakarinen	sote-palveluiden tulosaluejohtaja
Mikko Pietilä	TYKS/sairaalapalveluiden tulosaluejohtaja
Eeva-Sirkku Pöyhönen	ikäntyneiden palveluiden tulosaluejohtaja
Vesa Halonen	pelastusjohtaja
Laura Saurama	konsernipalveluiden johtaja

Puheenjohtajisto paikalla:

Ville-Veikko Ahonen	osastopäällikkö, VM, puheenjohtaja
Andreas Blanco Sequeiros	johtaja, STM, 1. varapuheenjohtaja
Tiina Snellman	strategia- ja ohjausyksikön johtaja, SM, 2. varapuheenjohtaja

Ministeriöiden & AVI:n edustajat paikalla:

Susanna Huovinen	alivaltiosihteeri, VM, poistui klo 13.49
Teija Mikkola	neuvotteleva virkamies, VM
Antti Kuopila	neuvotteleva virkamies, STM
Hannele Ridanpää	arviointipäällikkö, THL
Hanna-Maija Perttola	projektiassistentti, VM

Ministeriöiden edustajat etänä:

Anna Cantell-Forsbom	osastopäällikkö, STM, poistui klo 14.48
Kirsi Kaikko	johtaja, STM
Teija Mankkinen	neuvotteleva virkamies, SM, klo 12.16 alkaen
Tero Kuusisto	pelastusylitarkastaja, Lounais-Suomen AVI

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätös: Todettiin osallistujat, käytiin lyhyt esittäytyminen ja hyväksyttiin asialista muutoksitta.

3. Yleiskatsaus hyvinvointialueen tilanteesta



3.1. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen arviointipäällikön puheenvuoro

Käytiin läpi THL:n keskeiset huomiot Varsinais-Suomen hyvinvointialueen päätöksenteon rakenteesta, henkilöstöpulasta, palveluista, kielellistä oikeuksista sekä tuottavuus- ja talousohjelmasta.

Päätös: Merkittiin tiedoksi THL:n huomiot, alueen kritiikki osin vanhentuneista ja vääristyneistä tiedoista THL:n raportoinnissa sekä käyty keskustelu raportoinnin tietopohjasta. Merkittiin myös tiedoksi käyty keskustelu tarvetekijöistä hyvinvointialueen rahoituksen pohjana.

3.2 Aluehallintoviraston pelastustoimen edustajan puheenvuoro

Käytiin läpi Lounais-Suomen AVI:n huomiot onnettomuuksien ehkäisyn palvelutason toteutumisesta, pelastustoiminnan palvelutason toteutumisesta, varautumisen ja väestönsuojelun palvelutason toteutumisesta sekä pelastustoimen investointien tilanteesta Varsinais-Suomen hyvinvointialueella.

Päätös: Merkittiin tiedoksi AVI:n huomiot ja aiheesta käyty keskustelu. Aluehallintovirastoviraston arvio vastasi myös hyvinvointialueen näkemystä tilanteesta.

4. Hyvinvointialueen muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

4.1 Hyvinvointialueen edustajien alustus tämän hetken tilanteesta

Käytiin läpi yleiskatsaus Varsinais-Suomen hyvinvointialueen tilanteesta.

Päätös: Merkittiin alueen yleiskatsaus tiedoksi. Merkittiin tiedoksi palvelujen parantumisen pääosin sekä käydyt keskustelut alueen päätöksenteon tilannekuvasta ja kaksikielisten palvelujen tilanteesta. Merkittiin myös tiedoksi alueen tarvevakioidujen kustannusten matala taso, joka haastaa aluetta ja siirtymätasauksen problematiikka, jota alue ei pidä tarkoituksenmukaisena ja järkevänä. Lisäksi merkittiin tiedoksi, että luvut, joita valtiovarainministeriö on käyttänyt muutosohjelmien tavoitelluissa kustannusvaikutuksissa, vielä tarkistettaisiin.

4.2 Aiempien toimenpidesuosituksen seuranta

Esittelijät: Alueen edustajat

Käytiin läpi syksyn 2023 neuvotteluissa annettujen toimenpidesuosituksen tilanne Varsinais-Suomen hyvinvointialueella.

Päätös: Merkittiin tiedoksi alueen vastaukset ja että YTA-yhteistyön toimeenpano on käynnistynyt eilen ja tilanteeseen palataan YTA-neuvotteluissa. Merkittiin myös tiedoksi käydyt keskustelut vuokratyövoimasta ja digipalveluista.



4.3 Muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

Käytiin läpi alueen tilannetta. Alueen uudistuksen lähtötilanne on ollut hajanainen ja pirstaloitunut. Alueella muutos on vielä vakiintumisen vaiheessa.

Käytiin läpi Varsinais-Suomen hyvinvointialueen taloustilanne. Alueen ensimmäisen toimintavuoden 147 milj. euron alijäämä oli maan suurin. Alijäämien kattaminen tulevaisuudessa on haasteellista. Samoin käytiin läpi Varsinais-Suomen hyvinvointialueen muutos- ja uudistusohjelmien (Tuta I-III) edistymisen tilanne. Tuottavuus- ja talousohjelman toimeenpanossa ei ole onnistuttu riittävän laajasti. Toteutumien ennakoidaan jäävän tavoitteista. Alueen kasvavasta rahoituksesta huolimatta talouden tasapainottaminen vuoden 2026 loppuun mennessä näyttää epävarmalta.

Pelastustoimen palvelujärjestelmää perustunee jatkossakin olemassa olevaan paloasemaverkostoon. Taloustilanne on haastava myös pelastustoimen palveluissa. Palvelutasoa ei lasketa, mutta kehittämistä ei voida tehdä siihen suuntaan kuin haluttaisiin.

Tiedolla johtamisessa sekä kustannusten seurannassa on ollut haasteita. Alueen APTJ-kenttä on ollut hajanaista, ja sen kehittämiseen panostetaan nyt voimakkaasti. Tämä edistää myös tiedolla johtamisen kyvykkyyttä.

Alueella on käynnistymässä merkittävä digiloikka; esimerkiksi etäpalveluiden käyttö kotihoidossa on nopeassa kasvussa, samalla kun palvelualueita uudistetaan muutenkin laajasti. Digitaaliset palvelut saattavat alueen mukaan lisätä kokonaiskysyntää, mutta on asiakasystävällisyysnäkökulmasta perusteltua. Alueella uskotaan jopa 30 prosentin säästöön kivijalasta.

Alue esitti toiveen tekoälyn hyödyntämisen kehittämisestä valtakunnallisesti näyttöön perustuen ja myös mahdollisuuden hankintayhteistyöhön. Pyrkivät tekoälyn ja robotiikan hyödyntämiseen rutiininomaisissa toimenpiteissä, kuten maksatuksissa. Toivoivat ratkottavasti myös sen, miten digi huomioidaan henkilöstömitoituksessa ja lainsäädännössä. Muistuttivat myös, että teknologian käyttöönotto vaatii myös toiminnan muutoksen.

Alue on kehittänyt päätöksenteon rakenteita, mutta rakenne on vielä varsin raskas, joka osaltaan hankaloittaa poliittisen päätöksentekokyvyn tehokkuutta. Alueen onkin varmistettava poliittinen päätöksentekokyky ja toimiva toimielinrakenne.

Alueen vastuulla oleva kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus on laadittu ja toimeenpano etenee suunnitellusti.

Päätös: Merkittiin tiedoksi alueen talouden sekä muutos- ja uudistusohjelman tilanne. Merkittiin tiedoksi käydyt keskustelut toiminnan muutoksen isosta kuvasta, hankinnoista ja ostopalveluista. Merkittiin tiedoksi alueen huoli tulevasta tehtävästä lainsäädännössä turvapuhelimeen liittyen ilman lakisääteistä rahoitusta.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset

5.1. Ministeriöiden omat teemat

Käytiin läpi STM:n nostama teema lapsiperheiden palvelut ml. lastensuojelu.

Käytiin läpi SM:n nostamat teemat: pelastustoimen toimintavalmius ja väestönsuojeluun varautuminen.

SM toi esille huolen pelastustoiminnan suorituskyvyistä. Ne ovat laskusuunnassa eikä kansalaisten avunsaanti ole yhdenvertaista: henkilöstön saatavuudessa on isoja haasteita valtakunnallisesti niin päätoimisen, sivutoimisen kuin sopimuspälokuntalaisten osalta, eivätkä palvelut ole kehittyneet aluekehityksen tahdissa. Alue totesi talouden haasteet, mikä ei mahdollista pelastustoimen kehittämistä aiempaan tapaan.

Päätös: Merkittiin tiedoksi alueen tilanne teemoihin liittyen ja aiheesta käyty keskustelu. Todettiin, että Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastustoimen on vahvistettava riskiperustaista toimintavalmiuden suunnittelua ja varmistettava riskeihin ja uhkiin perustuva pelastustoiminnan suorituskyky koko alueella. Hyvinvointialueen tulee laatia sodan ajan uhkan riskianalyysi ja väestönsuojeluun tarvittavien tarpeiden kokonaisuus. Lisäksi alueen tulee laatia suunnitelmat, muodostaa väestönsuojeluorganisaatio, tehdä tarvittavat varaukset, kouluttaa henkilöstö sekä harjoitella toimintaa säännöllisesti yhteistyössä muiden viranomaisten, kuntien ja toimijoiden kanssa.

5.2. Hyvinvointialueen oma teema

Käytiin lyhyesti läpi alueen nostama teema Henkilöstömitoitusten optimointi ja Yliopiston poikkitieteellinen vuoteen 2028 ulottuva lasten ja nuorten palvelujärjestelmien tutkimusohjelma "IVAR".

Päätös: Merkittiin teema tiedoksi.

6. Ministeriöiden toimenpidesuosituksukset

Puheenjohtaja esitteli alla olevat ehdotukset ministeriöiden toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle.

- Alueen on määrätietoisesti jatkettava palveluiden uudistamista ja varmistettava taloutta tasapainottavien toimenpiteiden toteutuminen aikataulussa
 - Seuranta: Muutosohjelman toimenpiteiden toteutuminen ja muutosohjelman kustannusvaikutusten kehitys (tavoite/ennuste/toteuma) puolivuositaisen seurannan perusteella
- Alueen on vahvistettava tiedolla johtamista sekä kustannusten seurantaa.
 - Seuranta: Johdon strateginen tilannekuva.
- Alueen on varmistettava poliittinen päätöksentekokyky ja toimiva toimielinrakenne.



- Seuranta: Hyvinvointialueen selvitys, alueen päätöksenteon seuranta.

Päätös: Hyväksyttiin kaksi ensimmäistä toimenpidesuositusta muutoksitta ja kolmas suositus muutoksin, jolloin sen lopullinen muotoilu on seuraava: Alueen on varmistettava poliittinen päätöksentekokyky ja toimiva toimielinrakenne. Seurantamittarit suositukselle ovat ehdotetut. Annettiin esitetyt kolme toimenpidesuositusta Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle

Merkittiin myös tiedoksi, että alla olevat sisäministeriön syksyllä 2023 antamat toimenpidesuositukset ovat voimassa vuosina 2023-2026.

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointi alueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

7. Tilaisuuden päätös

Puheenjohtaja kiitti osallistujia tilaisuudesta ja päätti tilaisuuden klo 15.02.

Ville-Veikko Ahonen
Osastopäällikkö
Valtiovarainministeriö

Kari Hakari
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiina Snellman
Strategia- ja ohjausyksikön johtaja
Sisäministeriö

Tarmo Martikainen
Hyvinvointialuejohtaja
Varsinais-Suomen hyvinvointialue